

Spis treści

Mapa wędrówek autora	6
Podziękowania	7
Wstęp	9
Rozdział 1. Wkraczają czerwoni	13
Rozdział 2. Czas już iść	39
Rozdział 3. Za kratkami	58
Rozdział 4. W Czortkowie	79
Rozdział 5. W drodze	96
Rozdział 6. Orient Express	118
Rozdział 7. W kazamatach	130
Rozdział 8. Kiblowanie	148
Rozdział 9. Z deszczu pod rynnę	172
Rozdział 10. Poprawczy obóz pracy nr 7	189
Rozdział 11. Współwięźniowie	202
Rozdział 12. Świta pięknej Żeni	223
Rozdział 13. <i>Arma virumque cano</i>	241
Rozdział 14. Łagry za Wiatką	267
Rozdział 15. Zimne biuro	291
Rozdział 16. Zostaję zastępcą głównego inżyniera	309
Rozdział 17. Za Uralem	331
Rozdział 18. Komisarz z portu Farab	356
Rozdział 19. Wytatuowana róża	369

Rozdział 20. Złota Samarkanda	379
Rozdział 21. Kołchoz Kyzył-Szark	392
Rozdział 22. Staję się żołnierzem	406
Rozdział 23. Oaza na głodnym stepie	430
Rozdział 24. Żegnaj mi, Rosjo nieumyta	443
Posłowie	451

Książka Aleksandra Topolskiego to podróż przez wojenną Rosję widzianą oczami młodego chłopaka z najgorszej możliwej perspektywy – zza więziennych krat i obozowych drutów. Oglądany od podszewki, radziecki system penitencjarny obnaża dramatyzm życia w tym „raju klasy robotniczej”, jakim miał być ZSRS: rozpad więzi społecznych, upadek moralności i ogrom cierpienia zwykłych ludzi, którym obiecywano raj, a którzy trafili do piekła na ziemi.

Ta wędrówka ma szczęśliwy finał. Wiele w tym zasługi losu lub, jak kto woli, Bożej opieki, ale też szczególnej postawy młodziutkiego Topolskiego, który ocalał, schroniwszy się za tarczą niezwykłych w tych okolicznościach poczucia humoru i ironii.

Aleksander Topolski (ur. 1923) dorastał w Horodence, niewielkim mieście w południowo-wschodniej Polsce. Aresztowany podczas próby przekroczenia granicy z Rumunią, spędził ponad dwa lata w radzieckich więzieniach i łagrach, zanim udało mu się dołączyć do formującego się Drugiego Korpusu. Po wojnie ukończył architekturę na Manchester University i pracował w Anglii, Stanach Zjednoczonych, Puerto Rico i Indiach Zachodnich. Ostatecznie osiedlił się i mieszka w Kanadzie.